

Datum
2025-11-04Ert Datum
2025-06-10Diarienummer
KBN/250295Er beteckning
Rev/25006

Revisorerna

Svar på revisionsrapport om Granskning av regionens målstyrning, inkl. uppföljning

Kultur- och bildningsnämnden vill avge följande svar på rubricerad revisionsrapport.

Det övergripande syftet med granskningen är att granska om regionstyrelsen och nämnderna har en ändamålsenlig målstyrning samt om den interna kontrollen inom området är tillräcklig. Granskningen syftar också till att bedöma om regionstyrelsen och nämnderna säkerställer att måluppfyllelsen bedöms på ett likvärdigt och tillförlitligt sätt.

Följande rekommendationer lämnas till kultur- och bildningsnämnden:

- Besluta om tydliga målvärden för resultatmålets indikatorer
- Utveckla uppföljningen av resultatmålen i syfte att tydliggöra vad bedömningen av måluppfyllelsen baseras på.

Besluta om tydliga målvärden för resultatmålets indikatorer

Inför svar på planeringsdirektiv 2024 gjordes en översyn av nämndens indikatorer. Nya indikatorer togs fram som nämnden ville följa något år innan relevanta målvärden kunde sättas. Några av indikatorerna hade redan tydliga målvärden. Svar på planeringsdirektiv 2025 beslutades redan i början av 2024 och då hade inte de nya indikatorernas utfall hunnit komma. För flera av indikatorerna gäller även att det sker en fördröjning innan statistik finns tillgänglig. Först nu inför 2026 har nämnden kunnat sätta ett ungefärligt målvärde på indikatorerna i förslag till årsplan 2026.

I kultur- och bildningsnämndens årsplan 2026 kommer det att finnas målvärden för resultatmålets indikatorer och i anslutning till varje indikator en förklaring till bedömning av måluppfyllelse. Intervallerna vid bedömning av måluppfyllelse har satts utifrån hur det sett ut tidigare år och hur realistiskt målvärdet faktiskt är. De flesta av kultur- och bildningsnämndens mål är långsiktiga och det är svårt att hitta indikatorer som kan mätas på delår och helår och att sätta rimliga målvärden på. Målvärdet och intervallet bör regelbundet utvärderas och justeras om nödvändigt. Detta säkerställer att målet förblir relevant och meningsfullt över tid.

Datum
2025-11-04

Diarienummer
KBN/250295

Det finns inom Region Värmland ingen gemensam definition kring vad en indikator är, vad som är en bra indikator eller hur man ställer upp kriterier för dem. Det borde vara i regionstyrelsens intresse att få till en samsyn mellan nämnderna och i slutändan en samsyn kring hur vi mäter fullmäktiges effektmål. Nämnden efterfrågar även mer stöd från både regionstyrelsen och revisionen i arbetet med att ta fram relevanta indikatorer och följa upp dem på ett bra sätt. Kompetensutveckling och samsyn inom området har efterfrågats länge.

Utveckla uppföljningen av resultatmålen i syfte att tydliggöra vad bedömningen av måluppfyllelsen baseras på.

Kultur- och bildningsnämnden har i varje svar på planeringsdirektiv, delårsrapport och årsredovisning beskrivit vad bedömningen av måluppfyllelse baseras på. Den baseras främst på en kvalitativ uppföljning, där resultat från de indikatorer som är kopplade till resultatmålen, olika analyser och rapporter samt redovisningar av genomförda aktiviteter är underlag i en analys som görs två gånger per år (vid delårsrapport och årsredovisning). Analysen görs främst av professionen som är väl förtrogen med sitt verksamhetsområde. Nämnden har även strategiska planer med tillhörande handlingsplaner som går hand i hand med nämndens resultatmål. Dessa strategiska planer följs regelbundet upp i nämnd.

Nämndens analys baseras alltså både på kvantitativa och kvalitativa bedömningar av måluppfyllelse. Det relevanta är framför allt att följa utvecklingen över tid för att se var insatser kan sättas in i stället för att fastna i en indikatorns målvärde. Risken är att allt annat som bidrar till måluppfyllelse hamnar i bakgrunden. Inom alla nämndens områden kultur, bildning och folkhälsa finns en utmaning med att mäta måluppfyllelse kortsiktigt på delår och även helår eftersom många av målen är långsiktiga.

Folkhälsoarbete exempelvis är ofta en långsiktig process som kräver tid för att ge resultat. Det kan ta flera år innan insatserna ger effekt och det kan vara svårt att mäta progressionen på delår eller år. Folkhälsoarbete är också komplext och involverar många olika faktorer, såsom sociala, ekonomiska och miljömässiga aspekter. Det kan vara svårt att identifiera enstaka indikatorer som kan fånga hela komplexiteten.

Många av indikatorerna mäter också utvecklingen på en övergripande regional nivå och säger egentligen ingenting om hur väl verksamheterna uppnår målen för sina regionala insatser. När det gäller indikatorerna för att mäta resultatmålen under effektmålet *God, jämlik och jämställd hälsa* så visar de på hur värmlänningarna mår och det går inte att verifiera kopplingen mellan det arbete kultur- och bildningsnämnden utför, eller ens Region Värmland, när det gäller de indikatorernas utfall. De kommer därför att ses över inför 2026.

Datum
2025-11-04

Darienummer
KBN/250295

En utmaning inom kulturpolitiken är att målen ofta är abstrakta och övergripande och därmed svåra att mäta, något som gäller även kulturplanens mål, som är integrerade i nämndens mål. Myndigheten för Kulturanalys menar att övergripande mål bör vara just visionära, bland annat för att upprätthålla principen om armlängds avstånd.

Resultaten från de kvalitativa indikatorerna grundar sig på bedömningar som inte går att mäta eller fastställa på samma sätt som kvantitativa mått. Det är en utmaning att sätta målvärde på kvalitativa indikatorer. Kultur- och bildningsnämndens uppfattning är att det vore mer konstruktivt om revisionen inte bara efterfrågar mätbara kvantitativa mått som inte mäter det verksamheten behöver följa upp, utan i stället deltar i en dialog kring hur uppföljningen kan utvecklas i en ändamålsenlig riktning.

Kultur- och bildningsnämnden håller inte med om kritiken att indikatorn *Återrapport till Kulturrådet av statsbidrag inom samverkansmodellen* inte bidrar till effektmålet *Trygga och nöjda invånare* eftersom nämndens bidragsgivning möjliggör en god tillgång till ett brett kulturutbud av hög kvalitet i hela Värmland, ett mål som är nedbrutet från effektmålet *Trygga och nöjda invånare*. Kultur- och bildningsnämnden delar inte heller revisionens uppfattning att indikatorerna som är kopplade till projekt- och arrangemangsbidrag med regionalt stöd mer fokuserar på nämndens verksamhet och organisation än invånarperspektivet. Nämnden anser att just dessa indikatorer (som har de tydliga kvalitativa mått som revisionen efterfrågar) visar på spridning och tillgänglighet i länets kommuner vilket i sin tur leder till trygga och nöjda invånare. Att kunna mäta effekterna av bidragsgivningen skulle vara önskvärt, men är alldeles för komplext och resurskrävande.

Inom förvaltningen pågår ständigt en diskussion kring bedömning av måluppfyllelse och en frustration över bristen på stöd och kompetensutveckling från centralt håll. Kultur- och bildningsnämnden välkomnar en fortsatt diskussion med regionstyrelsen och revisionen kring hur vi ska göra bedömningar av måluppfyllelse. Även om ett mål inte går att mäta kvantitativt, kan det fortfarande vara viktigt och relevant för organisationen. I sådana fall kan det vara nödvändigt att hitta alternativa sätt att bedöma måluppfyllelsen, som är mer kvalitativa eller beskrivande.

Baserat på en del aktuell forskning som finns på området är det också relevant att fundera på om risken att hamna i teoretiska diskussioner om indikatorer och i mätande gör att fokus tas från att åstadkomma faktiska prestationer och effekter och ytterst resultat för invånarna i länet.

När det gäller kritiken från revisionen om att aktiviteterna i kultur och bildnings verksamhetsplan är för allmänt hållna är svaret att varje avdelning och varje folkhögskola tar fram sin egen verksamhetsplan utifrån den övergripande. Där jobbar man sen vidare med sina aktiviteter. När det gäller just kompetensutveckling är det en fråga för respektive avdelning att jobba

Datum
2025-11-04

Darienummer
KBN/250295

vidare med och inget som bestäms i detalj i kultur och bildnings ledningsgrupp. Nämnden får en genomgång av förvaltningens övergripande verksamhetsplan, men beslutar inte om den. Hänsyn behöver även tas till den statliga styrningen i verksamhetsplanerna.

Kultur- och bildningsnämnden

Sofia Magnusson (S)
Ordförande